

Sosiaalinen kuntoutus, mysteeri, turhake vai vaikuttava työkalu sosiaalityössä?

Huittinen 21.11.2019

Sanoja , sanoja....

Sosiaalinen on Wikipedian mukaan:

1. sellainen, joka viihtyy ihmisten keskuudessa
2. (*sosiologia*) sellainen, mikä liittyy järjestäytyneeseen yhteiskuntaan, sille ominainen tai sitä koskeva; yhteiskuntaan tai ryhmään sopeutuva
3. (*politiikka*) sellainen, mikä tähtää yhteiskunnan heikossa asemassa olevien aseman ja ehtojen parantamiseen

Lisää sanoja, mitä on kuntoutus...

- Tukiliitto: Kuntoutus on yleisnimike tukitoimenpiteille, joilla suoriutumisedellytyksiä omassa arjessa pyritään parantamaan ja tuen tarvetta vähentämään.
- Kela: Kuntoutus voi auttaa, jos sairaus tai vamma vaikeuttaa opiskeluasi, työtäsi tai itsenäistä selviytymistäsi elämän eri vaiheissa. Kuntoutus perustuu yksilölliseen ja tavoitteelliseen suunnitelmaan..
- Wikipedia: ...kuntoutus palvelee niin yhteiskunnan, yksilön kuin yritystenkin etua.
- **Yhteiskunnan yleisiä etuja** ovat taloudelliset hyödyt, työvoiman riittävyys ja tuottavuuden turvaaminen, eläkekustannusten pitäminen kurissa, sekä hoito- ja huoltokustannusten väheneminen.
- **Yksilön hyvänä** voidaan nähdä kuntoutuksen aikaansaamaa elämäntilanteen kohoamista, joka parhaimmillaan näkyy onnellisuutena, terveytenä, toimintakykynä ja hyvinvointina. Yksilön elämänhallinta paranee lisäten hänen vapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan, ja puolustaen oikeutta työhön, riittävään elintasoon ja sosiaaliseen turvallisuuteen.
- **Yritysten etuja** ovat liiketaloudelliset perustelut, henkilöstön työkyvyn alenemisesta johtuvien kustannusten aleneminen ja yrityksen kilpailutekijät ns. inhimillisen ja sosiaalisen pääoman alueilla, joita ovat esimerkiksi henkilöstön työkyky ja työhyvinvointi.

Hyviä sanoja, kauniita ajatuksia, todellisia tekoja

- Tukitoimenpide **suoriutumisedellytykset**
hyvä arki yksilöllisyys **tavoitteellisuus**
yhteiskunnan etu yksilön hyvä yrityksen
etu kustannussäästöt **inhimillisuus**
kustannussäästöt työvoiman riittävyys
onnellisuus **oikeus työhön** ihmisten keskuudessa
yhteiskunta sopeutuminen ryhmät
heikossa asemassa olevat **elinolot.....**

Mysteerikö?

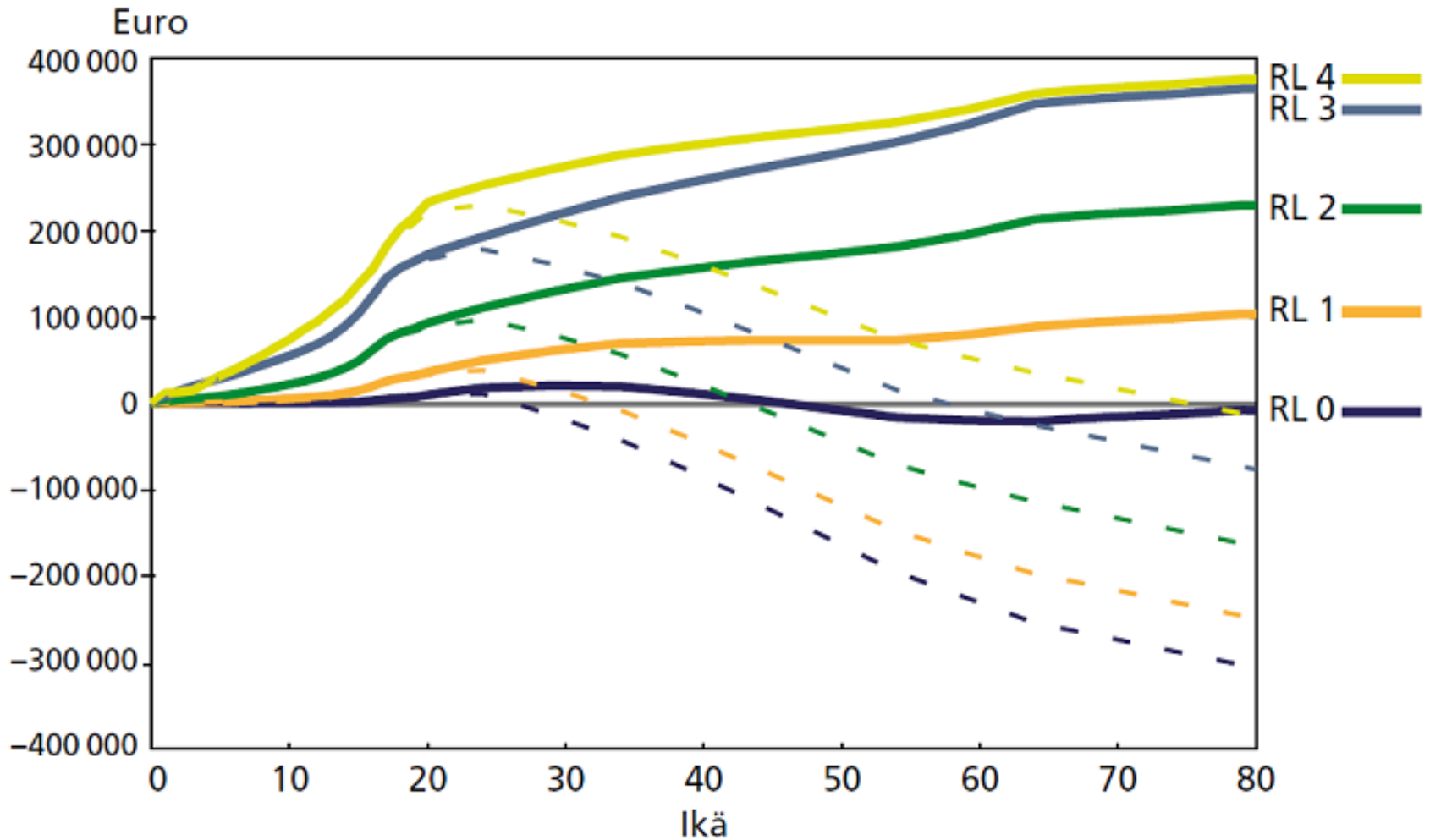
Sosiaalisen kuntoutuksen toteutus on käytännössä kirjavaa

- Kirjavuus on useimmiten hyvä asia, parempi kuin tasaisen harmaa!

Kirjavuus on harkintaa lain sallimissa rajoissa!

- asiakkaan elämään tuodaan niitä asioita, jotka auttavat häntä pärjäämään paremmin arjessaan. Osana perhettä, naapurustoa, sukua, yhteisöjä, kuntalaisena, yhteiskunnan jäsenenä jne. erilaisissa rooleissa.
- Yksi tarvitsee rohkeutta, toinen bussikortin, kolmas tsemppausta jaksaakseen, neljäs turvallista kokemusta olla uusissa tilanteissa, viidesjotain muuta...
- Sosiaalinen kuntoutus järjestää/tuo elämään näitä asioita, voimavaroja, tukea, tsemppiä, mitä kukin tarvitsee kuntoutuakseen ja pärjätäkseen paremmin arjessaan
- Määritelmät, kriteerit ovat hallinnon ja hallinnan työkaluja, joita käytetään tarvittaessa mutta ei itsetarkoituksena.
- Se ei ole mysteeri – päinvastoin, se on arkea parhaimmillaan!

Turhakeko? Syrjäytymisen kustannukset:

Merkittäviksi riskitekijöiksi nousevat seuraavat neljä seikkaa:

- **Vanhempien matala koulutustaso** tuottaa selkeän riskin etenkin lapsen oman kouluttautumisen suhteen.
- **Päihde- ja mielenterveysongelmat** vaikuttavat lapsen olosuhteisiin ja kehitykseen.
- **Pitkäaikainen toimeentulotuen tarve** viittaa perheen taloudellisen tilanteen kuormittavuuteen. Lyhyet muutaman kuukauden jaksot ovat varsin tavallisia, joten ne on rajattu pois.
- **Perheen rakenteessa tapahtuneet suuret muutokset** vaikuttavat lapsen arkeen. Tällaisiksi tulkittiin esimerkiksi vanhemman kuolema ja avioero.
- Erikoistutkija Tiina Ristikari THL:stä toteaa, että mainittujen riskien painoarvo vaihtelee. Vaikutus lapseen riippuu muutenkin riskitekijöiden samanaikaisuudesta, pitkittymisestä ja yhtäjaksoisuudesta.
 - **Eivät ole tarkoitettu leimaaviksi vaan ehkäisevien palvelujen tarpeen ennakkoinnin välineiksi**

Hyödyke? Ainakin hyödyllistä:

- Lähde: <http://stm.fi/sosiaalityo>

Sosiaalisella kuntoutuksella:

- vahvistetaan henkilön kykyä selviytyä arkipäivän toiminnoista
- vuorovaikutussuhteita
- vahvistetaan henkilön kykyä selviytyä oman toimintaympäristönsä rooleista.

Miksi tarvitaan sosiaalista kuntoutusta?

- Osallisuus ja merkityksellisyys luovat hyvinvointia
- Sosiaalinen kuntoutus lisää osallisuutta ja merkityksellisyyttä – siis hyvinvointia
- Hyvinvointi luo turvallisuutta
- Turvallisuus luo yhteiskuntarauhaa
- Sosiaalinen kuntoutus on hyödyllistä!